

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lucae Opalenii. Marsalci Curiae Regni Poloniae. Seu
(Anagrammatice.) Pauli Næoceli De Officiis Libri Tres**

Opaliński, Łukasz

Amsterdami, 1668

Pars Capitis Secunda. In qua Amoris tres proprietates ostensæ: tum
singularum Commotionum qualitas, & efficacia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46825)

*Multò
minùs
malum
seu stul-
tum.*

Affectibus, Perturbationibus, Passioni-
busquè multò magis commoveatur.
Quippe, & ægrè consequi ac retinere po-
test, quæ extra ejus sunt potestatem; Et
ut consequatur, habeatquè; tamen mini-
mè quiescet: nempe, non in bono. Ita-
que & avida cupiditate inhiat bono, quo
expleri nequit; & averfatur frustra id;
quod non est malum. Deinde & irâ exæ-
stuat: inquè audaciam impetu ruit: dum
illi facilè, bonum opinabile impeditur:
& alternante spei metusquè fluctu agita-
tur: quatiturquè: dum adeo dubia & in-
certa petit. Denique aut effertur, vanâ
breviquè lætitiâ, si contingat consequi,
opinabile bonum; Aut tabescit dolore, si
eo frustretur. Et hæc illi continua gra-
vis, & infelix pugna est: *in animo decepto, &
frustra quietem in falso bono quærente.*

PARS CAPITIS SECUNDA.

*In qua Amoris tres proprietates ostensæ:
tum singularum Commotionum
qualitas, & efficacia.*

*Præmit-
titur amo-
ris ener-
gia.*

HAbes reclusum Commotionum fon-
tem: Ex quo, etsi facilè qualitas pe-
ti ac hauriri potest; tamen singulas separa-
tim producam. Sed præmissâ prius ex-
plicatâquè breviter amoris energiâ: hæc
enim probè intellecta, lucem Commo-
tionibus istis confert.

Amo-

Amoris itaque prima proprietas est; ut *Se perfe-*
majus se quidpiam, *perfectiusquè appetat.* *Eius ap-*
 Bonum enim semper potius perfectius-^{petit.}
 què est, re, cuius bonum est: atqui amor,
 non appetit nisi bonum: perfectius ergo
 appetit. Altera Proprietas; ut *amor ama-*
te rei uniat. Etenim uniuntur ea facile; ^{Unit cum}
 quorum unum, & potest, & studet ap-^{re amata.}
 prehendere: alterum item, & potest, &
 avet communicari. Tale autem est Amor
 & Bonum: unde coalescant in unum, est
 necesse. Tertia eaque summa Proprietas; ^{In ea quà}
 ut *Amor non uniat solum, sed etiam quà po-*
test transmutet. Essentia enim annexa ^{potest}
 operatio est: Amoris verò Operatio; dum ^{transmu-}
 se penitus linoquit: & tota in amatum tran-^{tat.}
 fit: ideò in illum, esse suum quodammo-
 do transfert. Hinc verò consequitur hæc,
 quam dixi, transmutatio. Magna verò
 prorsus ac mira, in hisce tribus, Amoris
 vis ac energia est, per quam (ut benè qui-
 dam nuper dixit;) *plus nobis datum est*
in eo, quod esse possumus, quàm quod sumus.
 Datur enim libera optio, ut quodammo-
 do id sis; quod esse volueris: id fias; quod
 amaveris. Hæc non re, sed verbis, pauca
 de Amore.

Ad Commotiones transeo: primum-^{Definitur}
 què ad Affectus: quorum primus est *De-*^{primus}
siderium. Definitur: *boni absentis Naturalis affectus,*
appetitio. Propriè vocatur Affectus: quia ^{Deside-}
 afficit ^{rium}

afficit intimè Voluntatem : *inest Amori* :
 ejus inseparabile accidens : & dum hîc vi-
 vitur , ob absentiam , nunquam se plenè
 impertientis boni , perpetuum . Est nem-
 pe motus animi , quo ille fertur , quo-
 cunque fertur . *Si in verum bonum ;* etsi
 magno , placido id tamen *facit conatu : ple-*
no spei : ac jucundo . Appetit enim , quod
 Naturæ ejus convenit : quod eam explet :
 perficitquè . Si verò fertur *in bonum opina-*
bile ; quidquid agat , inutili *anxietate* , &
curâ : irritum conatum sentiet : & agno-
 scet , se appetere , quod prava cupido sua-
 det , reluctanti Naturæ , & invitæ . Alter
 Affectus oppositus Desiderio , est *Fuga* : id
 est *mali imminentis abhorrentia* . Si verè ma-
 li ; facilis esse potest , parato semper auxi-
 lio Dei , si invocetur . Sin illius , quod non
 est malum ; stulta : inanis : & frustra est .

*Alter
Fuga.*

Portur- Sequuntur Perturbationes . Et primum
batio pri- *Ira* : quæ est ; *Commotio animi aut resisten-*
ma Ira, *tis , aut pugnantis , in ea , quæ bonum im-*
pediunt . Meritò & propriè Perturbatio
 vocatur : quippe ut plurimum inquieta ,
 & turbata . *Initium sumit ab Indignatione* :
 qua velut decernit ; *comparans boni præ-*
stantiam , cum indignitate adversantis , ju-
 stam pugnæ causam . Et hinc sumpto im-
 petu , resistit malo , forti *tolerantiâ* : oppu-
 gnat verò idem , *animosâ audaciâ* . Diffi-
 cillimè modum patitur : quippe sæpè in-
 citata :

citata: fervida: ardens. Et dum omni conatu renititur; nititurvè; *moderationem, pusillanimitatem existimat.* Si falsum bonum tuetur; aut in obstinatum pervicaciam vertitur: aut *ad temeritatem prorumpit.* Et victa angitur: in victoria *sevit: ac vindictam exercet.*

Metus, est Perturbatio opposita: contrariaquè Iræ, ideoquè definitur: *Contra illa, quæ bono adversantur, resistendi detrectatio: & certaminis fuga.* Oritur ex opinione, phantasmate, ac imagine mali: quâ, si animus terretur; concidit: si verò modum teneat; rectèquè causam metus æstimet; & vereri sciet: & tutò aggredi. Tertia Perturbatio, *Spes*: nempe repræsentatio: & exinde velut odor quidam, in animo, successuri desiderii: qui illum extra se promovet: ideoquè perturbat. Ortum habet à *possibilitate.* Quæ si, certis firmisque niti videatur signis, *producit fiduciam:* A qua curæ & laboris condimentum, conatusquè calcar. Modum si excedit; vana & Præceps est: & ludibrium sibi debet. Prona in illam *magnanimitas.* *Desperatio illi opposita:* id est, *mali eventus, præsumpta opinio.* Prodit ab animo *pusillo:* cui omnis difficultas magna, & insuperabilis videtur. Dum nimia; sæpe gravioris mali causa est; quàm sit, quod putat eventurum.

Altera
Metus.

Tertia
Spes.

Quarta
Desperatio.

Ad

*Passio
prima
Gaudi-
um.*

Ad Commotionum illud genus venio, quod Passiones vocavi. Inter eas primum est *Gaudium*. Hoc dum plenum & immutabile est; *quies est*. Ergo non Motus, sed potius *Pax & Fruitio*. Sed quoniam, (ut dixi;) tale in hac vita non contingit; ideo breve id, quod accidit aliquando, Commotionibus accensetur: Quia nempe commovet: dum continuò, & venit, & recedit. Passio verò propriè vocatur, quia in illo animus, non tam agit, quàm recipit. Definitio illud: *Usuram brevis fruitio- nis, velut possessi boni*. Eget temperamento: etiamsi oriatur ex vero bono: prout ostendam; cùm ad Præcepta Commotionum veniam. Altera veraquè Passio est

*Altera
Dolor.*

Dolor. Definitur: *Ex bono; vel non obtento, vel amisso, sensus mali*: Frèquens, & velut proprius est, mortalis vitæ. Præcipuè, prima sui parte: & quatenus non est compos boni. Nec rejiciendus omninò vitandusquè: quin immò proficuus salutarisquè sæpè: dum Patientiæ, Pœnitentiæ,

Modera- Resipiscentiæ causa est: prout ostendam, tionis af- tertiâ, quæ sequitur parte *τὸ μὲν πρῶτον εἶναι σ-
fectuum.*

P A R S